Warszawa, dnia 6 marca 2023 r.

Poz. 421

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 8 lutego 2023 r.

w sprawie nadzoru administracyjnego nad działalnością kuratorów sądowych

Na podstawie art. 35d ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 167 oraz z 2023 r. poz. 27) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

1) szczegółowy sposób i tryb sprawowania nadzoru administracyjnego nad działalnością kuratorów sądowych;

2) sposób dokumentowania czynności nadzorczych.

§ 2. Czynności nadzorcze powinny być przeprowadzane w sposób sprawny i niezakłócający bieżącej pracy kuratora okręgowego lub zespołu kuratorskiej służby sądowej, zwanego dalej „zespołem”.

§ 3. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o ustawie, należy przez to rozumieć ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych.

Rozdział 2
Nadzór wewnętrzny

§ 4. Prezes sądu apelacyjnego ustala kierunki wewnętrznego nadzoru administracyjnego, o których mowa w art. 35a ust. 4 pkt 1 ustawy, uwzględniając ogólne kierunki wewnętrznego nadzoru administracyjnego, o których mowa w art. 35b ust. 2 pkt 1 ustawy, i przedstawia je prezesom sądów okręgowych działających na obszarze apelacji.

§ 5. 1. Prezes sądu okręgowego, mając na względzie ustalone przez prezesa sądu apelacyjnego kierunki wewnętrznego nadzoru administracyjnego, sporządza roczny plan nadzorczy działalności kuratora okręgowego i zespołów w okręgu, zwany dalej „planem nadzorczym”.

2. Przed sporządzeniem planu nadzorczego w zakresie dotyczącym działalności zespołów prezes sądu okręgowego zasięga opinii kuratora okręgowego.

3. Prezes sądu okręgowego przedstawia plan nadzorczy do zatwierdzenia prezesowi sądu apelacyjnego, który może wnieść do tego planu wiążące uwagi w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia.

4. Plan nadzorczy, który został zatwierdzony przez prezesa sądu apelacyjnego, prezes sądu okręgowego przekazuje do wiadomości kuratorowi okręgowemu oraz prezesom sądów rejonowych. Kurator okręgowy zapoznaje z tym planem kierowników zespołów.

5. Przepisy ust. 2–4 stosuje się do zmiany planu nadzorczego.

§ 6. 1. Plan nadzorczy obejmuje przeprowadzenie wizytacji i lustracji kuratora okręgowego oraz zespołów.

2. W planie nadzorczym wskazuje się terminy przeprowadzenia poszczególnych czynności nadzorczych oraz wizytatorów odpowiedzialnych za ich przeprowadzenie, a w przypadku lustracji – także zakres tych czynności nadzorczych.

3. Wizytację obejmującą działalność zespołu przeprowadza się co najmniej raz w okresie 4-letnim, a wizytację obejmującą działalność kuratora okręgowego – stosownie do potrzeb, nie rzadziej jednak niż co 2 lata.

4. Lustrację przeprowadza się w każdym zespole.

§ 7. 1. O wizytacji zawiadamia się:

1) wizytowanego kuratora okręgowego albo

2) prezesa sądu rejonowego oraz kierownika zespołu – w przypadku wizytacji obejmującej działalność zespołu

– co najmniej na 30 dni przed przystąpieniem do jej przeprowadzenia.

2. W zawiadomieniu o wizytacji wskazuje się:

1) wizytowanego kuratora okręgowego albo wizytowany zespół;

2) termin rozpoczęcia wizytacji;

3) prezesa sądu apelacyjnego, prezesa sądu okręgowego, kuratora okręgowego, zastępcę kuratora okręgowego, kuratora, o którym mowa w art. 37b ust. 1 ustawy, lub kuratora, o którym mowa w art. 38 ust. 2 ustawy, który przeprowadzi wizytację, zwanego dalej „wizytatorem”.

§ 8. 1. Protokół z wizytacji obejmującej działalność kuratora okręgowego zawiera:

1) wskazanie terminu przeprowadzenia wizytacji;

2) wskazanie okresu objętego wizytacją;

3) opis warunków pracy, na który składają się w szczególności informacje na temat:

   a) sekretariatu kuratora okręgowego,

   b) warunków lokalowych,

   c) wyposażenia w sprzęt biurowy i teleinformatyczny;

4) analizę sprawności i prawidłowości realizacji jego ustawowych zadań wykonanych przez niego osobiście, przez zastępcę kuratora okręgowego lub przez kuratorów, o których mowa w art. 37b ust. 1 i art. 38 ust. 2 ustawy, oraz analizę sporządzonej w tym zakresie dokumentacji;

5) informację o szkoleniach i innych formach doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyli kurator okręgowy, zastępca kuratora okręgowego i kuratorzy, o których mowa w art. 37b ust. 1 i art. 38 ust. 2 ustawy;

6) wskazanie uchybień;

7) zalecenia pokontrolne;

8) datę sporządzenia oraz podpis wizytatora.

2. Protokół z wizytacji obejmującej działalność zespołu zawiera:

1) wskazanie terminu przeprowadzenia wizytacji;

2) wskazanie okresu objętego wizytacją;

3) analizę stanu kadry kuratorów zawodowych, kuratorów społecznych i aplikantów kuratorskich, w szczególności liczbę etatów kuratorów zawodowych, aktualną obsadę oraz liczbę kuratorów społecznych;

4) opis organizacji pracy, w tym:

   a) podział terenu pracy,

   b) dni dyżurów kuratorów zawodowych,

   c) sposób ewidencji czynności kuratorskich;

5) opis warunków pracy, na który składają się w szczególności informacje na temat:

   a) sekretariatu zespołu,

   b warunków lokalowych,

   c) wyposażenia w sprzęt biurowy i teleinformatyczny;

6) informację o obciążeniu pracą poszczególnych kuratorów zawodowych oraz o rodzajach realizowanych przez nich zadań;

7) informację o szkoleniach i innych formach doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyli kuratorzy zawodowi;

8) analizę prawidłowości pracy kierownika zespołu;

9) analizę prawidłowości pracy kuratorów sądowych oraz sporządzonej przez nich dokumentacji;

10) wskazanie uchybień;

11) zalecenia pokontrolne;

12) ogólną ocenę pracy zespołu;

13) datę sporządzenia oraz podpis wizytatora.

§ 9. Poczynione w toku wizytacji ustalenia wizytator omawia z zainteresowanym kuratorem zawodowym.

§ 10. 1. Wizytator sporządza protokół z wizytacji w terminie 30 dni od dnia zakończenia wizytacji.

2. Wizytator przedstawia do zaakceptowania protokół z wizytacji:

1) prezesowi sądu apelacyjnego, jeżeli wizytatorem jest prezes sądu okręgowego, albo

2) prezesowi sądu okręgowego, jeżeli wizytatorem jest kurator okręgowy, zastępca kuratora okręgowego, kurator, o którym mowa w art. 37b ust. 1 ustawy, lub kurator, o którym mowa w art. 38 ust. 2 ustawy.

3. Prezes sądu apelacyjnego albo prezes sądu okręgowego zapoznaje się z treścią protokołu z wizytacji i dokonuje jego akceptacji albo zwraca się do wizytatora z żądaniem uzupełnienia protokołu we wskazanym przez siebie zakresie i terminie.

4. Protokół z wizytacji, sporządzony albo zaakceptowany przez prezesa sądu apelacyjnego albo prezesa sądu okręgowego, doręcza się odpowiednio:

1) wizytowanemu kuratorowi okręgowemu:

   a) bezpośrednio – w przypadku wizytacji przeprowadzonej przez prezesa sądu okręgowego albo

   b) za pośrednictwem prezesa sądu okręgowego – w przypadku wizytacji przeprowadzonej przez prezesa sądu apelacyjnego,

2) kierownikowi zespołu za pośrednictwem prezesa sądu rejonowego, a kierownik zespołu zapoznaje z tym protokołem kuratorów zawodowych.

5. Uwagi i zastrzeżenia do treści protokołu z wizytacji, w terminie 21 dni od dnia jego doręczenia, mają prawo zgłosić na piśmie:

1) wizytowany kurator okręgowy, zastępca kuratora okręgowego lub kuratorzy, o których mowa w art. 37b ust. 1 i art. 38 ust. 2 ustawy, albo

2) kuratorzy zawodowi wizytowanego zespołu – za pośrednictwem prezesa sądu rejonowego.

6. Wizytator ustosunkowuje się na piśmie do zgłoszonych uwag i zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. Stanowisko wizytatora przekazuje się prezesowi sądu apelacyjnego albo prezesowi sądu okręgowego oraz wnoszącym uwagi i zastrzeżenia.

7. Uwagi i zastrzeżenia oraz stanowisko wizytatora, zwane dalej łącznie „załącznikami”, załącza się do protokołu z wizytacji.

§ 11. 1. Prezes sądu apelacyjnego albo prezes sądu okręgowego może zwołać naradę w celu omówienia wyników wizytacji, w szczególności gdy wskazują one na możliwość wydania zarządzeń nadzorczych.

2. Naradę przeprowadza się z udziałem wizytatora oraz:

1) prezesa sądu okręgowego, kuratora okręgowego, zastępcy kuratora okręgowego lub kuratorów, o których mowa w art. 37b ust. 1 i art. 38 ust. 2 ustawy, jeżeli wizytację przeprowadził prezes sądu apelacyjnego, albo

2) kuratora okręgowego, zastępcy kuratora okręgowego lub kuratorów, o których mowa w art. 37b ust. 1 i art. 38 ust. 2 ustawy, jeżeli wizytację przeprowadził prezes sądu okręgowego, albo

3) prezesa sądu rejonowego oraz kuratorów zawodowych wizytowanego zespołu, jeżeli wizytację przeprowadził kurator okręgowy, zastępca kuratora okręgowego, kurator, o którym mowa w art. 37b ust. 1 ustawy, lub kurator, o którym mowa w art. 38 ust. 2 ustawy.

3. Z przebiegu narady sporządza się protokół.

§ 12. Jeżeli wizytatorem nie był prezes sądu apelacyjnego, protokół z wizytacji wraz z załącznikami, protokół z narady oraz informację o zarządzeniach nadzorczych i sposobie ich wykonania przedstawia się niezwłocznie temu prezesowi.

§ 13. 1. O lustracji przeprowadzanej zgodnie z planem nadzorczym zawiadamia się:

1) lustrowanego kuratora okręgowego albo

2) prezesa sądu rejonowego oraz kierownika zespołu – w przypadku lustracji obejmującej działalność zespołu

– co najmniej 14 dni przed przystąpieniem do jej przeprowadzenia.

2. Do lustracji stosuje się przepisy § 7 ust. 2 i § 8–12.

§ 14. 1. Kurator okręgowy do dnia 15 lutego każdego roku przedstawia prezesowi sądu okręgowego sprawozdanie z przeprowadzonych wizytacji i lustracji, które obejmują działalność zespołów w okręgu, oraz szczegółową informację o realizacji swoich ustawowych zadań z roku poprzedniego.

2. Prezes sądu okręgowego może żądać od kuratora okręgowego uzupełnienia sprawozdania oraz informacji, o których mowa w ust. 1.

§ 15. 1. Prezes sądu okręgowego sporządza sprawozdanie z realizacji rocznego planu nadzorczego i przedkłada je do zatwierdzenia prezesowi sądu apelacyjnego do dnia 31 marca każdego roku.

2. Prezes sądu apelacyjnego może żądać od prezesa sądu okręgowego uzupełnienia sprawozdania z realizacji rocznego planu nadzorczego.

Rozdział 3
Nadzór zewnętrzny

§ 16. 1. Minister Sprawiedliwości sprawuje zewnętrzny nadzór administracyjny nad działalnością kuratorów sądowych osobiście oraz przez służbę nadzoru wyodrębnioną w urzędzie obsługującym Ministra Sprawiedliwości.

2. Służbę nadzoru wyodrębnioną w urzędzie obsługującym Ministra Sprawiedliwości stanowią w szczególności kuratorzy zawodowi, o których mowa w art. 31 ust. 1 ustawy.

§ 17. 1. Ogólne kierunki wewnętrznego nadzoru administracyjnego, o których mowa w art. 35b ust. 2 pkt 1 ustawy, ustala się, uwzględniając w szczególności wyniki analizy obejmującej sprawozdania z realizacji rocznych planów nadzorczych oraz informacje statystyczne dotyczące działalności kuratorów sądowych.

2. Ogólne kierunki wewnętrznego nadzoru administracyjnego mogą obejmować także odrębne zalecenia odnoszące się do działalności kuratorów sądowych na obszarze poszczególnych apelacji lub okręgów sądowych.

§ 18. Prezes sądu apelacyjnego, nie później niż do końca kwietnia każdego roku, przesyła Ministrowi Sprawiedliwości zatwierdzone sprawozdanie prezesa sądu okręgowego z realizacji rocznego planu nadzorczego. Minister Sprawiedliwości może żądać uzupełnienia sprawozdania lub złożenia pisemnych wyjaśnień do przedstawionego sprawozdania.

§ 19. Minister Sprawiedliwości może żądać od prezesa sądu apelacyjnego przesłania odpisu protokołu z wizytacji lub lustracji, a po zapoznaniu się z tym protokołem – wyjaśnień.

§ 20. W ramach kontroli wykonywania obowiązków nadzorczych przez prezesów sądów apelacyjnych Minister Sprawiedliwości może żądać od prezesa sądu apelacyjnego przedstawienia w zakreślonym terminie informacji lub dokumentów dotyczących wykonywania tych obowiązków.

§ 21. 1. Na wniosek wizytatora Minister Sprawiedliwości może przedłużyć termin przeprowadzenia lustracji, o której mowa w art. 35b ust. 3 ustawy, lub zmienić jej zakres.

2. Po zakończeniu lustracji prezes sądu apelacyjnego przedstawia Ministrowi Sprawiedliwości protokół z lustracji.

3. Minister Sprawiedliwości może żądać uzupełnienia protokołu z lustracji.

4. Prezes sądu apelacyjnego przedstawia uzupełniony protokół w terminie 21 dni od dnia doręczenia żądania.

5. Do lustracji zarządzonej przez Ministra Sprawiedliwości stosuje się przepisy § 7 ust. 2 oraz § 8–12 i § 13 ust. 1.

§ 22. Minister Sprawiedliwości co najmniej raz w roku zwołuje naradę z kuratorami okręgowymi w celu omówienia zagadnień związanych ze sprawowaniem nadzoru nad działalnością kuratorów sądowych.

Rozdział 4

Sposób dokumentowania czynności nadzorczych

§ 23. Zarządzenia, zawiadomienia, żądania i inne dokumenty związane z czynnościami nadzorczymi sporządza się w postaci papierowej albo elektronicznej.

§ 24. Z przebiegu wizytacji albo lustracji sporządza się protokół. Przeprowadzenie innych czynności nadzorczych dokumentuje się w formie notatki urzędowej.

Rozdział 5

Przepis końcowy

§ 25. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 5 kwietnia 2023 r.

Minister Sprawiedliwości: *Z. Ziobro*